

R E L A C I O N P Ë R

PËR DISA NDRYSHIME DHE SHITESA NË LIGJIN Nr. 10416 DATË 7.04.2011 “PËR MATERILANI MBJELLËS E SHUMËZUES BIMOR” TË NDRYSHUAR

I. QËLLIMI I PROJEKTAKTIT DHE OBJEKTIVAT QË SYNOHEN TË ARRIHEN

Qëllimi i këtij projektligji është ndryshimi i disa neneve të ligjit nr. 10416, datë 7.4.2011 “Për materialin mbjellës e shumëzues bimor”, të ndryshuar dhe riformulimi i nenit 44, i këtij ligji për përmirësimin e klimës së biznesit, nëpërmjet reduktimit të barrierave administrative, ku janë analizuar të gjitha licencat dhe lejet e përfshira në Aneksin 1 dhe 2, të VKM Nr. 538, datë 26.05.2009, “Për licencat dhe lejet që trajtohen nga ose nëpërmjet Qendrës Kombëtare të Biznesit”, të ndryshuar. Ky projektligj është hartuar pas konsultave me grupet e interesit kryesisht Entin Shtetëror të Farave e Fidanave, Autoritetin Kombëtar të Ushqimit, Qendrat e Transferimit të Teknologjive Bujqësore, si dhe subjekteve, “Agroblend”, “Arli internacionale”, Agrohëlp” dhe “Agroinput-Jazhi”. Gjithashtu në kuadër të reformës së derregullimit, në përfundim të analizës, ndër të tjera arrihet në konkluzionin se 23 licenca eliminohen.

Me anë të këtyre ndryshimeve, synohet të arrihet: (a) Reduktim i barrierave administrative; (b) Liberalizim i tregut; dhe (c) Përmirësim i mëtejshëm i klimës së biznesit. (ç) përcaktimi i rregullave dhe procedurës së marrjes së mostrave, përgatitjes dhe dërgimit të këtyre mostrave për analizë në laboratorin qendror të farave apo laboratorët rajonal.

Në praktikën e kryerjes së analizave të materialit mbjellës e shumëzues bimor, veçanarisht pas miratimit të ligjit nr.105/2015 “Për disa shtesa e ndryshime në ligjin nr. 10416, datë 7.4.2001 “Për materialin mbjellës e shumëzues bimor”, të ndryshuar, inspektorët e AKU-së, kanë hasur vështirësi lidhur me procedurën e marrjes së mostrave, përgatitjes dhe dërgimit të këtyre mostrave për analizë në laboratorin qëndror të farave apo laboratorët rajonal. Nga ana tjetër edhe specialistët e laboratorëve, pas miratimit të ligjeve të sipërcituara, (Ligji nr. 10416 datë 7.4.2011 “Për materialin mbjellës dhe shumëzues bimor” të ndryshuar, dhe ligji nr. 105/2015 “Për disa shtesa e ndryshime në ligjin nr. 10416, “Për materialin mbjellës e shumëzues bimor”, të ndryshuar,) nuk kanë të përcaktuar metodikën e pranimit të mostrave, rrugën që ndiqet deri në kryerjen e analizave dhe njoftimin e subjektit për rezultatet e tyre. Për këtë arsye, bazuar edhe në sugjerimin e Ministrisë së Zhvillimit Ekonomik, Turizmit, Tregtisë dhe Sipërmarrjes me shkresën nr. 4082 prot datë 14.06.2016 “Jepet mendim për një projektvendim” për të mos hartuar VKM sipas kërkesave të pikës 4 të nenit 44 të ligjit nr. 10416, datë 7.4.2011 “Për materialin mbjellës e shumëzues bimor”, të ndryshuar por të ndryshojë dhe të riformulohet i gjithë neni 44 me arsyetimin se kriteret që duhet të plotësojë laborator i akredituar nuk mund të përcaktohen me VKM siç është e përcaktuar në pikën 4 të nenit 44 të ligjit 10416 date 7.4.2011 “Për materialin mbjellës dhe shumëzues bimor” të ndryshuar, por përcaktohen nga Drejtoria e Përgjithshme e Akreditimit apo institucion tjetër i pavarur. Për këtë qëllim, u zhvilluan konsulta të veçanta me inspektorët e AKU-së dhe specialistët e sektorit të certifikimit duke marrë edhe mendimin e tyre për riformulimin e nenit 44. Mendimet dhe sugjerimet e AKU-së dhe ESHFF-së janë reflektuar në draftin e paraqitur, mbi bazën e të cilit është formuluar edhe pika nr. 6 e projektligjit. Projektligji përcakton rregulla më të qarta për analizat e materialit mbjellës e shumëzues bimor, kriteret që duhet të plotësojë laborator për tu konsideruar laborator reference dhe të miratuar dhe llojet e analizave që kryejnë këta laboratorë.

Gjithashtu në këtë projektligj përcaktohen rregulla më të qarta për analizat laboratorike të materialit mbjellës dhe shumëzues bimor, mënyrën e miratimit të laboratorit të referencës, besueshmërinë e analizave të materialit mbjellës dhe shumëzues bimor në laboratorët e miratuar dhe rolin e laboratorit të referencës për efekt verifikimi të saktësisë dhe besueshmërisë së analizave të materialit mbjellës e shumëzues bimorë.

Ndryshimi dhe riformulimi i nenit 44 synon të arrijë këto objektiva:

- Kryerjen e analizave laboratorike zyrtare të materialit mbjellës e shumëzues bimor në laboratorë të miratuar dhe atë të referencës në përputhje me standardet bashkëkohore;
- Miratimi i laboratorit të referencës si laborator që vlerëson cilësinë dhe besueshmërinë e analizave të materialit mbjellës e shumëzues bimor nga laboratorët e miratuar;
- Përcaktimin e procedurave që ndiqen për marrjen e mostrave, lëvizjen e tyre, kryerjen e analizave dhe njoftimin e subjekteve për rezultatet e tyre;
- Akreditimi i laboratorit të referencës brenda dy viteve nga një institucion i pavarur.

II. VLERËSIMI I PROJEKTAKTIT NË RAPORT ME PROGRAMIN POLITIK TË KËSHILLIT TË MINISTRAVE, ME PROGRAMIN ANALITIK TË AKTEVE DHE DOKUMENTE TË TJERA POLITIKE

Ndryshimi dhe riformulimi i nenit 44 të këtij projektligji nga ana e Ministrisë së Bujqësisë dhe Zhvillimit Rural është bazuar edhe në sugjerimin e Ministrisë së Zhvillimit Ekonomik, Turizmit, Tregtisë dhe Sipërmarrjes me shkresën nr. 4082 prot datë 14.06.2016 “Jepet mendim për një projektvendim” për të mos hartuar VKM sipas kërkesave të pikës 4 të nenit 44 të ligjit nr. 10416, datë 7.4.2011 “Për materialin mbjellës e shumëzues bimor”, të ndryshuar, por të ndryshojë dhe të riformulohet i

gjithë neni 44 me arsyetimin se kriteret që duhet të plotësojë laborator i akredituar nuk mund të përcaktohen me VKM siç është e përcaktuar në pikën 4 të nenit 44 të ligjit 10416 datë 7.4.2011 “Për materialin mbjellës dhe shumëzues bimor” të ndryshuar, por përcaktohen nga Drejtoria e Përgjithshme e Akreditimit. Po kështu ESHFF-ja, AKU-ja, agrobiznesi bujqësor, importuesit dhe prodhuesit e materialit mbjellës e shumëzues bimor kanë patur gjithmonë kërkesa për të ndryshuar përcaktimet e pikës 1 dhe 4 të nenit 44, me arsyetimin se përcaktimi i pikës 1 të nenit 44 - analizat laboratorike zyrtare të materialit mbjellës e shumëzues bimor kryhen në laboratorë të akredituar të miratuar për këtë qëllim - bie në kundërshtim me praktikën e deritanishme të kryerjes së analizave në laboratorin qendror të ESHFF-së dhe laboratorë të tjerë të strukturave të varësisë të ministrisë së bujqësisë.

III. ARGUMENTIMI I PROJEKTAKTIT LIDHUR ME PËRPARËSITË, PROBLEMATIKAT, EFEKTET E PRITSHME

Neni 5, i Ligjit Nr. 10081, datë 23/02/2009, “Për licencat, autorizimet dhe lejet në Republikën e Shqipërisë”, i ndryshuar parashikon se *“Me përjashtim të rasteve kur parashikohet ndryshe në këtë ligj, si rregull, kushtet e përgjithshme të licencimit, autorizimit dhe lejimit, organi kompetent që vlerëson përmbushjen e këtyre kushteve, organi kompetent për inspektimin dhe/ose për revokimin e licencës, autorizimit dhe lejes, si dhe shkaqet e revokimit përcaktohen me ligj, ndërsa kushtet e posaçme të licencimit, të autorizimit dhe lejimit, dokumentet shoqëruese, që paraqiten për pajisjen me licencë, autorizim apo leje, afati i vlefshmërisë së licencës, të autorizimit dhe lejes, procedurat e shqyrtimit dhe të vendimmarrjes dhe afatet për kryerjen e tyre, si dhe procedurat e revokimit miratohen me akt nënligjor, në bazë dhe në zbatim të këtij ligji dhe të ligjit që e parashikon atë licencë, autorizim apo leje”*.

Përsa më sipër, me anë të këtij projektligji propozohet shfuqizimi i licencës “Prodhim dhe/ose tregtimi i farave dhe fidanëve” me kodin II.4. Me shfuqizimin e kësaj licence

ushtrimi i veprimtarisë së prodhimit dhe/ose tregtimit të farave dhe fidanëve do të jetë i lirë.

Ndërkohë, ky projektligj parashikon se prodhimi i kategorive të larta të materialit mbjellës dhe shumëzues bimor bëhet nga furnizues publikë ose privatë të autorizuar nga ministri. Kriteret e prodhimit përcaktohen me udhëzim të ministrit.

Gjithashtu, ky projektligj parashikon se subjektet që ushtrojnë këto veprimtari do të kenë detyrimin të regjistrojnë në regjistrin tregtar si objekt veprimtarie ushtrimin e tyre.

Me ndryshimin dhe riformulimin e nenit 44, të ligjit 10416, datë 07.04.2011, “Për materialin mbjellës dhe shumëzues bimor” të ndryshuar, Ministria e Bujqësisë dhe Zhvillimi Rural synon të bëjë disa përmirësime të nevojshme në fushën e analizimit të materialit mbjellës e shumëzues bimor në laboratorët e miratuar dhe atë të referencës për të vendosur në treg material mbjellës e shumëzues bimor me cilësinë e kërkuar.

Ndryshimi dhe riformulimi i këtij neni, përcakton se laborator i referencës miratohet me urdhër të ministrit përgjegjës për bujqësinë, si dhe shërben si laborator i vlerësimit të cilësisë dhe besueshmërisë të analizave të kryer në laboratorë të tjerë.

Me këto ndryshime i sigurohet biznesit të kësaj fushe që importojnë material mbjellës e shumëzues bimor nga vendet e BE, apo vendet që kanë nënshkruar marrëveshjen me UPOV-in, kryerjen e analizave të besueshme dhe me cilësi, si dhe i siguron fermerët, se materiali mbjellës e shumëzues bimor që vendoset në treg dhe që përdoret nga ato për mbjelljen e bimëve bujqësore është i cilësisë së kërkuar dhe se analizat e kryera janë të besueshme.

IV. VLERËSIMI I LIGJSHMËRISË, KUSHTETUTSHMËRISË DHE HARMONIZIMI ME LEGJISLACIONIN NË FUQI VENDAS E NDËRKOMBËTAR

Miratimi i këtij projektligji nga Parlamenti Shqiptar krijon besueshmërinë e analizave laboratorike të materialit mbjellës e shumëzues bimor që vendoset në treg, siguron fermerët se materiali mbjellës e shumëzues bimor i analizuar në laboratorët e miratuar dhe laboratorin e referencës është në cilësinë e kërkuar. Projektligji është përgatitur në mbështetje neneve 78 dhe 83 pika 1 të Kushtetutës.

V. VLERËSIMI I SHKALLËS SË PËRAFRIMIT ME ACQUIS COMMUNAUTAIRE (PËR PROJEKTAKET NORMATIVE)

Nuk ka përafrim.

VI. PËRMBLEDHJE SHPJEGUESE E PËRMBAJTJES SË PROJEKTAKTIT

Projektligji përmban 9 nene.

Nga neni 1 deri në nenin 6, janë propozime të Ministrisë së Financës dhe Ekonomisë, në kuadrin e reformës së derregullimit.

Në këto nene propozohet shfuqizimi i licencës “Prodhim dhe/ose tregtimi i farave dhe fidanëve” me kodin II.4. Me shfuqizimin e kësaj licence ushtrimi i veprimitarisë së prodhimit dhe/ose tregtimit të farave dhe fidanëve do të jetë i lirë.

Ndërkohë, ky projektligj parashikon se prodhimi i kategorive të larta të materialit mbjellës dhe shumëzues bimor bëhet nga furnizues publikë ose privatë të autorizuar nga ministri. Kriteret e prodhimit përcaktohen me udhëzim të ministrit.

Gjithashtu, ky projektligj parashikon se subjektet që ushtrojnë këto veprimtari do të kenë detyrimin të regjistrojnë në regjistrin tregtar si objekt veprimtarie ushtrimin e tyre.

Neni 7 dhe 8 – janë propozime të Ministrisë së Bujqësisë, të detajuara si më poshtë:

Neni 7 përmban (reformilimi i nenit 44 të ligjit 10416/07.04.2011):

Në pikën 1, përcaktohet se analizat e materialit mbjellës e shumëzues bimor kryhen në laboratorë të miratuar dhe laboratorë të akredituar, i miratuar si laboratorë reference nga ministri.

Në pikën 2, përcaktohet se laboratori i referencës shërben si laborator për vlerësimin e cilësisë dhe besueshmërisë së analizave të kryera në laboratorët e miratuar, si dhe jep vlerësimin përfundimtar të testeve të kryer në këto laboratorë;

Në pikën 3, përcaktohet se laboratori i referencës kryen analizat e mostrave, që merren për efekt verifikimi dhe vlerësimi të treguesve cilësorë për certifikimin zyrtar të materialit mbjellës dhe shumëzues bimor.

Në pikën 4, përcaktohet se laboratori i referencës duhet të akreditohet nga një institucion i pavarur jo më vonë se dy vjet nga miratimi nga ministri përgjegjës për bujqësinë, si laborator reference;

Në pikën 5, përcaktohet se kriteret, që duhet të plotësojnë laboratorët e miratuar dhe laboratori i referencës dhe analizat që do të kryejnë këta laboratorë përcaktohen me urdhër të ministrit;

Në pikën 6, përcaktohet se procedura që ndiqet për marrjen e mostrave dhe lëvizja e tyre për kryerjen e analizave në laborator, përcaktohen me udhëzim të ministrit;

Në pikën 7, përcaktohet se lista e analizave që kryen laboratori i referencës botohet në Fletoren Zyrtare.

Neni 8, përfshin ndryshimet e nenit 58, pika 1 dhe 2.

Neni 9 përcakton se ky ligj hyn në fuqi 15 ditë pas botimit në fletoren zyrtare.

VII. INSTITUCIONET DHE ORGANET QË NGARKOHEN PËR ZBATIMIN E AKTIT

Për zbatimin e këtij projektligji ngarkohet Ministria e Bujqësisë dhe Zhvillimit Rural, Ministria e Financave dhe Ekonomisë, Enti Shtetëror i Farave e Fidanëve dhe Autoriteti Kombëtar i Ushqimit.

VIII. PERSONAT DHE INSTITUCIONET QË KANË KONTRIBUAR NË HARTIMIN E PROJEKTAKTIT

Projektligji është hartuar nga Ministria e Bujqësisë dhe Zhvillimit Rural, në bashkërendim me Ministrinë e Financave dhe Ekonomisë.

IX. RAPORTI I VLERËSIMIT TË TË ARDHURAVE DHE SHPENZIMEVE BUXHETORE

Ky projekt ligj nuk ka efekte financiare.

**MINISTRI
NIKO PELESHI**